

373.3.011.33(073)

R44

MINISTERULUI EDUCAȚIEI, CULTURII ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA
Institutul de Științe ale Educației

REPERE METODOLOGICE

privind asigurarea continuității la nivelul clasei a IV-a și a V-a
din perspectiva implementării
Evaluării Criteriale prin Descriptori (ECD)

Chișinău, 2018

REPERE METODOLOGICE

privind asigurarea continuității la nivelul clasei a IV-a și a V-a din perspectiva implementării Evaluării Criteriale prin Descriptori (ECD)

Chișinău, 2018

CZU 373.3.091

R 46

Aprobate prin Ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr. 1776 din 29 noiembrie 2018.

Coordonatori MECC

Valentin CRUDU, dr., MECC

Valentina GAICIUC, MECC

Coordonatori științifici

Lilia POGOLȘA, dr.hab., prof. univ., IȘE

Mariana MARIN, dr., conf. univ., IȘE

Ludmila URDU, dr., prof. univ., UPS „Ion Creangă” din Chișinău

Autori

Mariana MARIN, dr., conf. univ.,

Valentina GAICIUC, MECC

Ludmila URDU, dr., prof. univ.

Silvia ȘPAC, dr. lector universitar

Victoria STRATAN, drd. lector universitar

Veronica MIHAILOV, drd. lector universitar

Lucia PÎRĂU, grad did. sup.

RECENZENȚI:

Angela TELEMĂN, dr., conf. univ., UPS „Ion Creangă” din Chișinău

Silvia GOLUBIȚCHI, dr., conf. univ., US din Tiraspol (cu sediul la Chișinău)

Aliona BRIȚCHI, dr., US „A. Russo” din Bălți

Rodica AGAFIAN, grad did. I, OLSDÎ Orhei

ISBN 978-9975-59-171-3.

© MECC, Institutul de Științe ale Educației, 2018

Toate drepturile rezervate

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Repere metodologice privind asigurarea continuității la nivelul clasei a 4-a și a 5-a din perspectiva implementării Evaluării Criteriale prin Descriptori (ECD) / Mariana Marin, Valentina Gaiciuc, Ludmila Ursu [et al.] ; coord.: Valentin Crudu, Valentina Gaiciuc ; coord. șt.: Lilia Pogolșa [et al.] ; Min. Educației, Culturii și Cercet. a Rep. Moldova, Inst. de Științe ale Educației. – Chișinău : Învățătorul Modern, 2018 (F.E.-P. "Tipografia Centrală"). – 36 p. : fig., tab.

Aut. sunt indicați pe vs. f. de tit. – Bibliogr.: p. 27-28. – 2000 ex.

ISBN 978-9975-59-171-3.

373.3.091

R 46

CUPRINS

ARGUMENT	4
1. DEMERSUL ȘTIINȚIFIC ȘI METODOLOGIC DE ASIGURARE A CONTINUITĂȚII ÎN IMPLEMENTAREA ECD LA NIVELUL CLASEI A IV-A ȘI A V-A	6
1.1. Etapele implementării ECD în perioada anilor 2015-2018: abordare diacronică	6
1.2. Caracteristici generale de asigurare a continuității în implementarea ECD la nivelul clasei a IV-A și a V-a	9
1.3. Ipotezele demersului de asigurare a continuității în implementarea ECD la nivelul clasei a IV-a și a V-a	10
1.4. Acțiuni manageriale de asigurare a continuității în implementarea ECD la nivelul clasei a IV-A și a V-a	11
2. STRATEGIA EVALUĂRII CRITERIALE PRIN DESCRIPTORI ȘI NOTE	12
2.1. Accepția noilor tendințe în evaluarea modernă	12
2.2. Paradigma „Evaluarea criterială prin descriptori și note (ECDN)”	12
2.3. Noțiuni de bază ale Evaluării Criteriale prin Descriptori și Note (ECDN)	13
2.4. Principiile evaluării criteriale prin descriptori	15
2.6. Tipuri de evaluare din perspectiva ECD	20
3. REPERE PSIHOPEDAGOGICE DE ASIGURARE A CONTINUITĂȚII ÎN IMPLEMENTAREA ECD LA NIVELUL CLASEI A IV-A ȘI A V-A	22
3.1. Caracteristici generale ale vârstei școlarului mijlociu, pubertatea (10/11 ani-14/15 ani)	22
3.2. Actualizarea conceptului de <i>continuitate</i>	26
3.3. Actualizarea conceptului de <i>adaptare școlară</i>	26
3.4. Fazele tranziției din perspectiva ECD și ariile de acțiune	27
4. CONDIȚII ȘI RECOMANDĂRI PSIHOPEDAGOGICE DE ASIGURARE A CONTINUITĂȚII ÎN IMPLEMENTAREA ECD LA NIVELUL CLASEI A IV-A ȘI A V-A	29
4.1. Recomandări cadrelor didactice	29
4.2. Recomandări părinților	29
4.3. Recomandări cadrelor manageriale pentru monitorizarea internă a implementării Reperelor de continuitate ECD	30
Bibliografie selectivă.....	34

ARGUMENT

Trecerea de la învățământul primar la cel gimnazial reprezintă o schimbare foarte mare pentru elevi, pentru depășirea cu succes a acesteia fiind necesară acțiunea conjugată a tuturor factorilor implicați în educație care își pun amprenta asupra psihicului lor.

- În primul rând, ei trebuie să facă față **trecerii dintr-o clasă cu un învățător care predă majoritatea materiilor** și care, de multe ori, ține loc și de sfătuitor și de protector, într-o clasă unde la fiecare materie există un profesor diferit.
- Totodată, în ciclul gimnazial elevii **trebuie să se adapteze la stiluri diferite de predare și evaluare.**

Aceste schimbări, cu care trebuie să se obișnuiască într-un timp destul de scurt, **pot crea stres pentru copilul** aflat la o vârstă încă fragedă. Mai mult, intrarea în clasa a V-a corespunde cu **o serie de modificări ale organismului**, ceea ce înseamnă un stres în plus pentru copii, cărora li se schimbă nu numai mediul exterior, dar și propriul corp.

Totodată, în ultimii ani, elevii trebuie să facă față unei provocări suplimentare: **trecerea de la criteriile, descriptorii și calificative la criteriile, descriptorii și note.**

În învățământul primar, calificativele acordate acoperă o arie mai mare de note. Din acest motiv, mulți dintre elevii care au calificativul „Foarte Bine - FB” în clasele I-IV se pot trezi că în clasa a V-a iau note sub 10.

Din aceste considerente, în ultimii ani din ciclul primar **e necesar să se explice copilului ce înseamnă nota și care este diferența dintre o notă și un calificativ**, pregătindu-l astfel pentru clasa a V-a. Școlarii mici trebuie obișnuiți cu trecerea de la sistemul de notare prin calificative la cel cu note.

Profesorii de diferite specialități trebuie să se informeze și să conlucreze cu învățătorii la aspectele ce țin de *descriptorii de performanță pentru fiecare disciplină școlară*, **să cunoască curriculumul de la învățământul primar**, noțiunile însușite de elevi și competențele formate, acesta fiind nivelul de la care se pornește spre lărgirea sferei de noțiuni în fiecare domeniu.

În ciclul primar, rar se întâmplă ca un elev să nu fie „întrebat” într-o zi. El are totdeauna ceva de povestit acasă în legătură cu participarea sa la lecții. În clasa următoare se adună zile în care elevul nu e solicitat, nu pentru că ar fi o defecțiune de organizare a procesului de predare-învățare, ci pentru că fiecare profesor ascultă pe cine consideră sau pe cine se înscrie, cei timizi sau cei care nu au învățat nefiind solicitați. Cu timpul se formează o atitudine negativă față de învățătură la unii elevi.

În vederea integrării cu succes a elevilor în ciclul gimnazial este necesar un dialog deschis, colegial, sincer între învățător și profesor. Dacă unul dintre ei abordează problema din poziția care controlează pe celălalt, eficiența dialogului tinde spre zero și au de pierdut copiii. Dacă învățătorul nu vrea să colaboreze și nu-l interesează gradul de adaptare a elevilor în clasele gimnaziale, dialogul nu poate avea loc.

Testările de la sfârșitul clasei a IV-a pot fi folosite atât de învățător cât și de profesor. Învățătorul află, după analiza rezultatelor testărilor, până unde au ajuns cu pregătirea elevii, dacă cei care promovează cu calificative de „suficient” au atins cerințele minime referitoare la nivelul de cunoștințe și formare de abilități. În clasa a V-a profesorii testează din nou elevii. Se recomandă ca această testare are loc după recapitularea cunoștințelor din ciclul primar, lucrările de sondaj date în prima sau a doua săptămână de școală nefiind edificatoare.